SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 240. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 18, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ГРУДНЯ 1992. Ч. 240. РІК XCIX.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ АНҐАЖУЄ ПРИВАТНИХ АДВОКАТІВ

Клівленд. — Як повідомляє місцевий Щоденник „Плейн Ділер" Департамент справедливости ЗСА найняв тепер приватних адвокатів, щоб його боронили у нововідкритій справі Івана Дем'янюка. Досі представники Департаменту не просили боронити їхнього становища приватних адвокатів. Тепер, як стало відомим, двох адвокатів, один з Маямі, а другий з Балтимору, будуть боронити двох колишніх членів Бюра спеціяльних інвестигацій (ОСІ) — прокурора Нормана Московіца і Джорджа Паркера, яких покликали як свідків. Третій із членів ОСІ не шукає за приватним адвокатом.

Як інтерпретує щоденник „Плейн Ділер", ці адвокати отримають заплату з державних фондів — це значить із податків, що їх платять громадяни ЗСА. Вони зажадали тепер від цілого Апеляційного суду стриматися із поновним розглядом справи І. Дем'янюка. Як пояснюють, таких приватних адвокатів можна покликати за заплатою з державної каси тільки коли є конфлікт інтересів між державними чинниками і колишніми державними урядовцями. Але на підставі судових актів в тому випадку не має такого конфлікту.

Речник Департаменту справедливости Френк Шулц на запитання, чому рішено платити видатки приватним адвокатам, заявив, що „процедура звичайного порядку". Ф. Шулц однак не вияснив скільки виносить заплата адвокатів, яку буде покривати державна каса. Але він оправдував таке рішення тим, що ці члени ОСІ працювали для держави і тому треба їм заплатити тепер адвокатів.

Появилася книжка про український народний одяг

Гарний і цінний дарунок: У. Дячук (зліва) приймає нововидану книжку від Н. Даниленко і М. Стахів.

Джерзі Сити, Н. Дж. — Головного предсідника Українського Народного Союзу Уляну Дячук відвідали Наталія Даниленко і Мирослава Стахів, щоб подарувати один з перших примірників книжки, над якою працювали довгими роками, а це двомовного видання Світової Федерації Українських Жіночих Організацій п. з. „Український народний одяг". Такий же подарунок залишився в редакції „Свободи".

Об'ємиста книжка на 311 сторінках подає описи і рисунки та світлини народного одягу поодиноких областей у двох мовах і є справжнім джерелом пізнання української народної ноші.

Це цінне видання СФУЖО здійснилося працею десятка осіб під проводом голови Комісії народного мистецтва Н. Даниленко. Крім опису ноші поодиноких областей, в книжці є передмова пера Лідії Бураченської, стаття до історії дослідження народного одягу Петра Одарченка, а при кінці ще поодинокі інформації про історію вишивки М. Стахів, про хустини і рушники тої ж авторки, про обрядові рушники Любови Волинець і про народну вибійку Раїси Захарчук-Чуґай. Уладжено також словник народних термінів та список добродіїв видання.

З усього видно як точно, правильно та професійно підготовано це цінне видання і можна надіятися, що воно стане підручною книжкою для всіх жінок зацікавлених зразковим українським народним одягом, а зокрема, що до цього підручника будуть заглядати всі ці українські продавці, що виставляють частини українського народного одягу у будь-якій формі на виставках, фестивалях чи у крамницях, щоб поширювати його серед населення. Книжка коштує 45 ам. дол. посилка 2 дол., а замовляти її можна у Н. Даниленко під адресою: N. Danylenko, 121 Harvard Ave., Somerdale, N. J. 08083, або в СФУЖО: WEUWO, 2336 Bloor St. West, Box. 84578, Toronto, Ont. M6S 1TO Canada.

Військовим підвищили платню

Київ (УНІАР). — Кабінет Міністрів прийняв постанову про соціяльний захист військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу. Передбачено їм підвищити платню у 2.55 та у 1.5 рази за військовими спеціяльними званнями, а крім того військовослужбовцям за вимком тих, які відбувають тимчасову службу. Особам рядового і начальницького складу, яким не дають харчів на рахунок держави, виплачуватимуть грошову компенсацію у сумі 80 купонів за одну добу.

Військовослужбовцям, які не мають постійного житла та курсантам вищих військових навчальних закладів, які мають родини, через брак сімейних гуртожитків компенсуватимуть також оплату за винайм житлового приміщення в сумі фактичних витрат, але не більше однієї мінімальної заробітної плати.

СТВЕРДЖЕННЯ І ЗАКЛИК

ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в складі: Василь Пастушок — голова, ред. Василь Дідюк, Степан Гавриш — секретар, і Тарас Шмагала, виконуючи свої статутові обов'язки, перевели в часі від 6-го до 11-го листопада 1992 року перевірку діловодства і організаційного стану найстаршої української установи на Американському континенті. Також перевірено стан видавництва, відпочинкової оселі Союзівка та Українську Національну Корпорацію Дому.

У висліді згаданої перевірки Головна Контрольна Комісія стверджує наступне:

1. Український Народний Союз у цьому історичному році, коли український народ з найбільшим пієтизмом відзначував першу річницю своєї незалежности, продовжував дальше свою всебічну допомогу потребуючим, але при тому не применшував відданої служби своїм членам і українській громаді в Америці й Канаді.

2. Фінансова господарка є ведена раціонально і не зважаючи на поважні видатки у зв'язку з виплатою високої дивіденди своїм членам, стипендій для студентів, дотацій українським установам, значної фінансової допомоги Україні, спонзорство науки англійської мови в Україні з участю 85-ти викладачів коштом 45,000 дол., то все таки майно Союзу на 31-го серпня ц. р. виносило 66,752,102 дол. Тим самим майно зросло на 2,129,166 впродовж минулих 12-ти місяців від серпня 1991 до 1992 року.

3. Справи Організаційного відділу. Намічений Екзекутивою організаційний плян придбати в біжучому році 2,000 нових членів забезпечених на суму 10,000,000 дол. натрапляє на деякі труднощі. Частинною причиною того є старший вік деяких секретарів, які мають труднощі при відвідуванні проспектів. Але все таки ось ті віддані урядовці союзових відділів, а головно секретарі, за 10 місяців цього року вже придбали 1,045 нових членів, забезпечених на суму 8,434,700 дол.

Тут слід згадати, що Екзекутивний Комітет для покращання організаційної ситуації заанґажував професійних організаторів, які працюють з Головної Канцелярії, а також відкрито канцелярію продажу забезпечення в Аллентавні, Па. Згадані професійні організатори мають вже забезпечених 78 членів на суму 1,287,000 дол.

Аналізуючи організаційні здобутки поданих нових членів за 10 місяців ц. р., то 90 відсотків із придбаних нових членів — придбали наші невтомні секретарі й інші відділові урядовці.

4. Рекордовий відділ продовжує свою обслугу секретарів відділів та забезпеченеву службу членству швидким та акуратним полагоджуванням таких справ як: перевірка й оформлення аплікацій та видача членам нових грамот забезпечення, оформлення усіх змін у грамотах членів, точне вдержування обліку членства і зберігання архівів та важливих документів УНС, включно із звітами та протоколами.

Зокрема слід згадати широко закроєну акцію ведення кореспонденції із секретарями, даючи їм фахові поради при продажу союзового забезпечення. В звітовому часі приготовляється до випуску нові кляси забезпечення та впровадження для них комп'ютерської системи.

5. Видавництва УНСоюзу, а зокрема видань щоденника „Свободи" і англомовного „Українського Тижневика" виявили, що провадиться акція дальшого упорядкування союзової книгарні для кращої обслуги книжкових видань України й діяспори.

У зв'язку із важливими подіями, які зараз відбуваються у вільній Україні,„Свобода" і „Український Тижневик" подають найновіші щоденні вісті через інформацію пресового бюра УНС і міжнародної пресової агенції в Києві. Слід наголосити, що „Український Тижневик" висилається міжнародним інформаційним центрам і урядовим чинникам у Вашінґтоні.

Контрольна Комісія рекомендує Екзекутивному Комітетові робити старання закупу нових модерних друкарських машин, що уможливить справнішу обслугу читачів.

6. Союзівка — допоміжне господарство УНСоюзу, як завжди, сповняє ролю українського культурного центру з виступами найкращих мистецьких сил не лише діяспори. В звітовому часі Союзівку відвідало багато ансамблів й індивідуальних осіб мистецького світу з вільної України і завдяки цьому оселя стала ще більш популярною. Також треба згадати переведення поважних ремонтів приміщень для гостей та професійну працю управителя Союзівки і тому вона зараз є одним із найкращих відпочинкових українських ресортів Америки. Належить згадати і те, що Союзівка стала популярним місцем українських весіль, які там відбуваються майже кожного тижня.

Головна Контрольна Комісія, перевіривши діловодство Союзівки ствердила, що загальні приходи за дев'ять місяців виносили 900,670 дол., а видано у цей час 1,609,493 дол. До суми видатків є включено 348,635 дол., які були зужиті на ремонт й устаткування будинку „Київ", а також кошт нового басейну.

7. Союзовий Дім — Українська Національна Корпорація Дому УНСоюзу за дев'ять місяців отримала з чиншів 2,356,000 дол., а видатки в цьому часі були на суму

(Закінчення на стор. 3)

Київська „Думка" концертує в Гартфорді

Гартфорд, Конн. — Тут місцева українська громада приготовляється святочно до вимкового у них концерту-гостин хору „Думка" з Києва під диригентурою Євгена Савчука.

Після ряду успішних концертів в ЗСА і Торонто хор „Думка" буде співати в Гартфорді в суботу, 19-го грудня, о год. 7:30 вечора, в Балклі авдиторії, 388 Ветерсфілд авеню. Це один з останніх концертів хору, який відтак співатиме ще в неділю, 20-го грудня, в церкві св. Юра до Служби Божої о год. 10-ій ранку, а в понеділок в Савт Бавнд Бруку. Тим двотижневе турне українського державного хору буде закінчене.

АМЕРИКАНСЬКІ І ФРАНЦУЗЬКІ ВОЯКИ УВІЙШЛИ В БАЙДОА

Могадішу. — В середу, 16-го грудня, спеціяльний післанець ЗСА в Сомалії Роберт Овклі заявив, що успіх об'єднаних сил американської морської піхоти і французького Чужинецького леґіону під час взяття міста Байдоа не означає, що союзники мають намір втручатися у з'ясування стосунків між учасниками сомалійського конфлікту. Об'єднані війська увійшли в Байдоа, не зустрівши ніякого опору. На думку Овклі, подальші воєнні операції в Сомалії не можна плянувати, виходячи з досвіду запровадження контролі в Могадішу чи в Байдоа. В інших районах країни ситуація є дуже напруженою і такою, що її годі передбачити.

На запитання, чи будуть союзні війська, що прибули в Байдоа, роззброювати членів численних місцевих озброєних груп, Овклі відповів, що більш доцільно було б досягнути угоди про роззброєння бойовиків на переговорах з їхніми командирами. Водночас Овклі припустив, що союзники змушені будуть застосувати тиск на найбільш войовничі групи сомалійців і контролювати, щоб вони знову не взялися за зброю.

Овклі повідомив, що американські морські піхотинці більше братимуть участь не у воєнних діях, а у відновленні зруйнованого війною сомалійського господарства — будуть будувати шпиталі, копати криниці, ремонтувати дороги.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 15-ГО ГРУДНЯ, закінчився термін повноважень тимчасового афганського президента Бургануддіна Раббані, однак лідери різних мусулманських угрупувань досі не знайшли спільної мови і тому не змогли висунути кандидатуру на президента, яка б вдовольнила усі сторони. Раббані заявив, що залишиться при владі, аж поки коаліційна рада не призначить нового уряду, який має взяти під свою контролю проведення перших загальних виборів у країні. Виглядає, що вони відбудуться тільки з приходом весни, бо через глибокі сніги з далеких провінцій годі дістатися до Кабулю.

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ німецького журналу „Штерн" американський ґенерал Норман Шварцкопф заявив, що Німеччина повинна перестати прикривати свою пасивність статтями конституції і взяти участь у діях міжнародних сил у Сомалії. Заява ґенерала Шварцкопфа якоюсь мірою змістила становище тих політичних сил в Німеччині, котрі виступають за внесення змін у післявоєнну конституцію країни. Як відомо, вона забороняє участь у воєнних операціях на територіях країн, що не входять в НАТО. „Конституцію треба змінити, оскільки змінилася загальна політична ситуація в світі", — підкреслив ґенерал Норман Шварцкопф.

ТІЛО ВИКРАДЕНОГО в неділю, 13-го грудня, ізраїльського поліцаянта Ніссіма Толедано у вівторок знайшли вбитого на дорозі, що з'єднує Єрусалим із західним берегом річки Йордану. Толедано викрали мусулманифундаменталісти з екстремістської організації Гамас, яка виступає проти вашінґтонських ізраїльсько-палестинських переговорів і терористичними засобами домагається виведення ізраїльської армії з контрольованих територій. Члени об'єднання Гамас вимагали від ізраїльських властей в обмін на Толедано звільнити з тюрми засновника їхньої організації шейха Ахмеда Ясіна. Права опозиція в парляменті Ізраїля виступила за негайну резиґнацію прем'єр-міністра Іцака Рабіна, бо, на їхню думку, він „незадовільно забезпечити порядок у країні і є занадто м'яким щодо терористів".

КАНЦЛЕРА НІМЕЧЧИНИ Гельмута Коля „нагороджено" спеціяльною „чорною відзнакою за нічогонезроблення для дітей". Берлінське бюро в ділянці учнівства, повідомляючи про це своє рішення, заявило, що федеральний уряд „проводить молодіжну політику, яку неможливо назвати позитивною". Канцлерові також присвоєно звання „політичного слимака року", яке має символізувати неповороткість уряду у вирішенні проблем, що стосуються життя німецької молоді.

У ВІВТОРОК, 15-ГО ГРУДНЯ, країни — члени Європейської спільноти, крім Англії, Данії й Ірляндії, заявили, що з початком наступного року запровадять новий візовий порядок. Він полягатиме в тому, що мешканці 120 країн світу матимуть змогу діставати єдиний дозвіл на відвідання європейських країн. Туристам з країн Европейської спільноти, а також зі З'єднаних Стейтів, віз взагалі не буде потрібно. Найближчим часом буде повідомлено про категорії осіб, котрі віз не дістануть.

ЗРЕЗИҐНУВАВ ОДИН з визначних членів кабінету канцлера Гельмута Коля — міністер пошти і телевізійного зв'язку Крістіян Шварц-Шіллінґ. Виступаючи на пресовій конференції, він висловив свою незгоду з діяльністю кабінету Коля щодо югославського конфлікту. „Мені соромно, що я належу до цього кабінету, оскільки він займає становище байдужости", — сказав Шварц-Шіллінґ. Крім того, він звинуватив керівництво країни в тому, що рішення правлячої партії виявляються важливішими, ніж погляди членів кабінету. Теперішній стиль праці кабінету Коля „робить неможливим прийняття швидких рішень, котрих сьогодні потребує країна", — підкреслив Шварц-Шіллінґ.

В ПОНЕДІЛОК, 14-ГО ГРУДНЯ, індійська поліція арештувала понад 1,500 активістів індуських націоналістичних організацій і замкнула головні бюра трьох заборонених урядом індуських партій, причетних до антимусулманських погромів. Найбільшою із заборонених є партія Раштрі Свайамсівак Санґт. Вона мала намір перетворити Індію зі світської держави в релігійно-індуську. Уряд заборонив також два мусулманські націоналістичні об'єднання, які закликали до релігійної ворожнечі. Індійський прем'єр-міністер Нарасімга Рао покищо зберігає за собою цей пост, хоч його резиґнації вимагає навіть більшість депутатів від його ж партії — Індійського національного конґресу.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА ВИМАГАЄ СУДУ НАД СЕРБСЬКИМИ ВОЄННИМИ ЗЛОЧИНЦЯМИ

Женева. — В середу, 16-го грудня, державний секретар З'єднаних Стейтів Лоренс Іґлберґер заявив, що президент Сербії Слободан Мілошевіч і лідер боснійських сербів Радован Караджіч повинні відповісти перед судом за воєнні злочини на територіях колишніх югославських республік. Іґлберґер назвав прізвища сімох осіб, безпосередньо причетних до терору і „етнічних очищень", що їх проводили серби в Хорватії і Боснії.

Ідею скликання міжнародного трибуналу у справі сербських воєнних злочинців, винних у загибелі десятків тисяч боснійців і хорватів, підтримують також голови мирної Женевської конференції — лорд Дейвид Овен і колишній секретар ЗСА Сайрус Венс. Заторкуючи проблему застосування воєнних засобів для припинення летів сербського летунства, Овен і Венс висловили побоювання, що працівники ООН в Югославії можуть опинитися в небезпеці. Вже тепер вони викликають вороже ставлення з боку сербів. Минулого тижня працівники ООН декілька разів потрапляли під прицільний вогонь сербів. На думку Венса і Овена, вреґулювати балканську кризу можна лише шляхом мирних переговорів. Співголови Женевської конференції висловилися проти скасування ембарго на продаж зброї для Боснії, оскільки це привело б тільки до поглиблення конфлікту.

Ця точка зору була оприлюднена відразу після того, як учасники Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі звернулися до Ради безпеки ООН із закликом скасувати ембарго. Водночас представники мусулманських країн, що входять в організацію Ісламська конференція, заявили, що коли ембарго не буде скасовано до 15-го січня 1993 року, то вони почнуть доставу зброї для боснійців незалежно від становища ООН.

В АМЕРИЦІ

АЙ-БІ-ЕМ,НАЙБІЛЬША в Америці фірма комп'ютерного виробництва, призналася до того, що її заходи обмежити видатки не увінчалися успіхом, тому плянується в наступному році звільнити з праці це 25,000 осіб і закрити кілька виробничих комплексів. Директор і головний керівник вищезгаданої корпорації Джан Ф. Ейкерс, уважає що в цьому році Ай-Бі-Ем потерпить найбільші втрати не тільки в історії свого існування, але й в історії американських корпорацій. Найбільше в цьому він звинувачує послаблення не тільки домашнього, але й закордонного ринків, як також технічні зміни, до яких ця фірма не могла вчасно пристосуватися.

У ВІВТОРОК, 15-ГО ГРУДНЯ, в Літл Рок, Арк., закінчилася економічна конференція, що її скликав новообраний президент Билл Клінтон. У результаті всі присутні погодились з тим, що на коротку мету сьогоднішня економіка в країні потребує конкретного поштовху, а прицілом далекосяжного плянування повинно бути зменшення державного дефіциту. Одначе коли йшлося про способи досягнення цих цілей, то були розбіжності, а сам новообраний Президент не дав жодних познак, як він до цього діла буде підходити. На думку аналітиків ця конференція в першу чергу показала, що новообраний Президент і його економічні дорадники ще дальше шукають за розв'язками, хоча у передвиборчій кампанії виглядало, що мали на все відповіді та конкретні пропозиції.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ, промовляючи минулого вівтірка до випускників Тексаського А і М університету сказав, що правильно поступав уроводж останніх чотирьох роках, коли утверджував світове провідництво ЗСА у цій добі великих політичних змін. Він також закликав новообраний Уряд ЗСА в майбутньому не вести політики ізоляції, бо тоді напевне потерпить Америка Він підтвердив, що ЗСА стали забезпеченням миру з цілому світі.

У ВАШІНҐТОНІ федеральна лава присяжних визнала винним Баббі Фішера, світової слави шахіста, який після двадцятилітньої перерви минулого вересня у колишній Югославії зіграв змагання зі своїм давнім опонентом росіянином Борисом Спаским, за переступлення президентської заборони мати комерційні стосунки із залишками колишньої Югославії. У шахових змаганнях Б. Фішер переміг Б. Спаського. Після оскарження видано наказ арештувати Б. Фішера за переступлення цієї заборони. Тепер перед ним є дві можливості — перебувати на вигнанні або повернутися та наразитися на можливе десятилітнє ув'язнення і 250,000 дол. кари.

ВІДОМИЙ В ОСТАННІХ часах американський лікар Джек Кеворкіян знову допоміг двом смертельно хворим жінкам покінчити самогубством. Цим разом зробив він це кілька годин перед тим, як губернатор Мишиґену підписав закон, що тимчасом забороняє допомагати кінчати самогубством. Д-р Д. Кеворкіян вже довшу хвилю публічно підтримує справу про лікарську допомогу при покінченні самогубством для тих, що є невилічимо хворі та терплять від нестерпних болів.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що у неділю, 13-го грудня, над Ню Йорком, побережжями Коннектикат і Ню Джерзі вже можна було побачити сонце та голубе небо, то дводенна буревійна стихія залишила незабутні познаки своєї природної сили. Найперщою трагедією були шість смертельних випадків та цілий ряд покалічень, а тоді всякі інші бурею заподіяні матеріяльні школи, зокрема у громадах розташованих близько морських берегів. Понад 112,000 домів залишилось без електричного струму, крім того майже цілковито були перервані шляхи приміського транспорту, а в наслідок цього цілий ряд бюр, підприємств та інших комерційних фірм були змушені перервати працю та позакривати приміщення. Хоча досі,вітри, дощ і сніг залишилися тільки спогадом, то наслідки бурі в цих трьох стейтах східного побережжя, ще довго залишаться в пам'яті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Народний Рух України

Народний Рух України постав у 80-их роках з ініціятиви Спілки Українських Письменників і відіграв історичну ролю у процесі національного, згодом державного відродження України. Це був ще час панування в Україні Щербицького, малороса, час боротьби за українську мову, час використовування скромних можливостей, що їх давало гасло Міхаїла Ґорбачова ,,гласність" і ,,перебудова". Народний Рух став у Верховній Раді України, зродженій 1989 року, наче протиставленням і противагою до комуністичного бльоку ,,239" і коли Верховна Рада включно з отим бльоком проголосила суверенність, згодом незалежність України, то заслуга у цьому в найпершій мірі Народного Руху України (НРУ). Його заслугою було активне сприяння народжуванню територіяльного патріотизму неукраїнських національних груп в Україні, без якого не було би чуда референдуму 1-го грудня минулого року.

У минулому тижні відбувся в Києві триденний З'їзд НРУкраїни із жалюгідним вислідом. Проводив Вячеслав Чорновіл. Коли частина із 570 учасників не погодилася з поглядами Чорновола про дальшу ролю НРУ 86 осіб вийшли із залі, решта великою більшістю обрали на голову НРУ В. Чорновола. Дотеперішній співголова Іван Драч узагалі не прибув на цей з'їзд, — він виїхав за кордон. Вячеслав Чорновіл буцімто прагне перетворити НРУ в окрему політичну партію. Ще не формально, але фактично НР України перестав існувати. Хто зискав на такій утраті? Тільки і єдино вороги української державности. Леонід Кравчук, який не вийшов з українського національного середовища, але, як розумний лідер, розумів потребу і користь з існування Народного Руху України одверто закинув був Чорноволові, що він нищить цю організацію і багато осіб вважало, що Кравчук не повинен був особисто атакувати Чорновола, одного з найвидатніших діячів сучасної України.

На недавньому виступі на форумі Наукового Т-ва ім. Шевченка в Ню Йорку, економіст Володимир Лановий надзвичайно гарно висловився про В. Чорновола, підкреслюючи стійкість і послідовність у діях цього діяча. Немає сумніву — Вячеслав Чорновіл глибокий патріот, який заплатив за той патріотизм арештуванням і засланням, як усі ,,репресовані". Він автор відомої всім, повної відваги книжки ,,Лихо з розуму". Своїм листом до Ґорбачова він виявив ініціятивність і відвагу. Але не був бездоганний у своїх діях і не був принципіялістом. Кандидуючи на президента України, їздив на Закарпаття і Донеччину і, рахуючися з малою українською політичною зрілістю цих земель, проповідував федеративний устрій України. Програв вибори і очолив опозицію у Верховній Раді. У Луганському на Донеччині, на з'їзді Козацтва — прийняв вибір на ,,почесного гетьмана". Це не був доказ його формату, як державного мужа, бо в очах тверезо думаючої української спільноти смішив себе.

На цьому місці не раз уже стверджувано, що опозиція у системі демократії потрібна, так само, як потрібна оборона поруч прокуратури у судівництві. Але не опозиція для опозиції і не гра на базі особистої амбіції із шкодою для національно-державної справи. Загин Народного Руху України — це саме така шкода, така велика втрата. Ніяка політична партія, ніяка інша одна громадська організація не заступить тієї установи, яка здобула собі авторитет не тільки в українській громаді, але й у широкому світі. Американська і західньоевропейська преса, пишучи про Україну, обов'язково згадувала Рух як виразника волі українського народу. Загирення Народного Руху України виставляє погане свідоцтво державній мудрості всіх тих, які причинилися до його загину.

Можливо, що воно минеться, якщо до якогось року вдасться направити в Україні економіку, перевести приватизацію, засіяти міста приватними крамницями і повними полицями, завести і стабілізувати валюту гривню — тоді зріс би знову підрізуваний тепер авторитет Леоніда Кравчука і втихомирилась би деструктивна партійна й персональна метушня. Леоніда Кравчука обрано на Президента на п'ять років. У 1996 році амбітні особи зможуть кандидувати знову.

Тоді нинішня безплянова й деструктивна опозиція прийняла би форми такої пристойної опозиції, як вона існує в усіх західніх правових демократичних державах. Але теперішня гра, як ота на останніх зборах НР України — небезпечна гра з вогнем.

Д-р Вікентій Шандор

ДУНАЙ — ВОЛГА

I

У просторі між Дунаєм і Волгою обновилась перед роком українська держава, яка пробиває собі дорогу до сім'ї вільних народів Европи й світу. Центральне стратегічне положення України в Европі та її багатство було у великій мірі причиною того, що вона падала жертвою недоброзичливих аґресивних сусідів. Великою мірою цьому сприяли і внутрішні міжусобиці.

Сьогодні, коли прямуємо до закріплення української державности, в певних частинах її земель можна завважити подібні ворожі рухи. Всі національності, які живуть в Україні мають ґарантовані права для свобідного національного й культурного розвитку, і ці ґарантії вповні дотримуються. З того випливає не тільки право для тих національностей, але й обов'язок респектувати державні інтереси України, головно, якщо йдеться про її кордони. Кожна упорядкована держава береже свої кордони відповідними законами, те саме повинна робити й Україна. Потрібно видати закон на охорону держави. Такий закон мала і Масарикова Чехо-Словацька республіка, виданий в 1923 році

Український народ дуже добре пам'ятає, як були ,,ґарантовані" його права протягом довговікової окупації чужими державами.

Дунай — Волга, два протилежні один до одного політичні полюси та з відмінною аґресивною доктриною, — західньою і східньою. Представником західньої доктрини була Німеччина з її відомим ,,Дранґ нах Остен" — похід на Схід, а східньої — царська Росія й СССР з її ,,Дранґ нах Вестен" — похід на Захід. Їхні інтереси аґресивні перехрещуються саме в Україні. Тому це не припадок, що обі світові війни велися у великій мірі на державній території України та ради неї. Хто з аґресорів забезпечив за собою посідання України, виходив переможцем. Таке ключове стратегічне й економічне значення України було її окупантами цілеспрямовано замовчуване.

За останніх півтора століття Англія дуже ретельно дбала про створення й затримання політичної рівноваги сил в Европі. Живучи за великою водою, та маючи сильну фльоту, почувала себе Англія певною перед можливістю атаки із суші. Появою летунства як визначного боєздатного чинника, та Гітлера в Німеччині, відчула Англія загрозу для себе. Гітлер у своїй книзі ,,Майн Камп" — Моя боротьба, — виразно заповів, що його перший удар буде по Франції та Англії. Це спонукало Англію відбути з Гітлером пряму розмову.

З цією метою відбув відомий історик Англії Арнолд Тойнбі 17-го лютого 1936 року розмову з Гітлером, в якій було сказано саме про Україну. На вступі подав Тойнбі таке ствердження: ,,У двобої між Німеччиною і Росією... ми сподіваємось, що Німеччина буде переможною. Звичайно, можемо теж сподіватись, що перемога Німеччини буде такою рішаючою, що уможливить їй анектувати Україну й Урал з їх великими хліборобськими та мінеральними багатствами. В такому випадку, Німеччина швидко виросте до розмірів Америки, а згодом ми, західні сусіди, будемо поставлені в тінь, і це значною мірою розширить Третій Німецький Райх, що буде заважати нашому розвиткові. І ми можемо знайтися згодом на ласці Третього Райху". Мова й політичні перспективи не тільки для Англії, але й для цілої Европи, ясні.

Дипломати і генеральні штаби великих держав в обох світових війнах, в своїх стратегічних комбінаціях займались студіями української проблеми, але їхні висновки мало-коли попадали до світової преси. А якщо попадали, то наша політика не вміла їх належно використати в нашу користь. Такі випадки мали місце в минулому, мають місце і в новішій добі. Причиною такого стану є це, що ми досі не спромоглися створити одного речника нашої визвольної політики, одного центрального авторитету, та діяти всі разом з одного центру. Наведемо приклад.

Закінчення буде.

Богдан Шарко

ДУХОВНИЙ СТАН В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ

(Інтев'ю з проф. Юрієм Бойком-Блохиним)

I

П.: — Пане професоре, оце вже надійшли газети з Києва, з яких видно, що ваша поїздка в Україну у вересні цього року зробила велике враження на українське суспільство, була подією наукового, культурного і навіть політичного значення. Про це можна прочитати в ,,Літературній Україні".

В: — Так, справді, поя поява, а не стільки я, мала величезний відгомін серед спраглого осягів українства. Я пробував на батьківщині тільки два тижні, працюючи щодня по 16 годин. Мені ніколи було впиватись чарами України, треба було говорити з багатьма особистостями й гуртами. Сконцентрований в мені досвід 62 років діяльности, визначні люди, з якими мене звело життя і їхні силюети відроджував я і в'язав із сучасністю, за мною була в'язниця у справі СВУ, вигнання редактора X тому Шевченкових творів в Науково-дослідному Інституті Шевченка в Харкові й ,,націоналістичного вовка в овечій кожі", перемога через Москву у Харкові на науковому полі, українське революційне підпілля за німецької окупації з усіма страшними небезпеками, а далі участь у Проводі Українських Націоналістів, в уряді УНР, а паралельно праця в Українському Вільному Університеті, перегабілітація й професура в Людвіґ-Максиміліян-Університеті в Мюнхені, де я пробув 26 років. А головне, мої наукові й політично озвучені праці. Для виставки про мою діяльність я привіз 130 експонатів. Я не ворожбит, але заворожив як недостріляний представник розстріляного відродження, що намагався ідеали 20-их років поглиблювати і вносити в сучасність.

П.: — Чи ви, пане професоре, дискутували в Києві про сучасну українську проблематику?

В.: — Найяскравіше згадується перебування у редакції ,,Літературної України". Зібралося нас мабуть, понад 20 осіб. Теми, тісно зв'язані, культурні й політичні, грізне завтра. Рідкість і чіткість висловлень і передбачень та взаємна теплота. Сходилися на тому ствердженні, що надзвичайна складність ще попереду. Але такі речі не можна виносити на вулицю, їх треба як дороговкази плекати в елітарних українських колах.

П.: — Чи були цікаві особисті розмови?

В.: — Так, було багато. Приходили один за одним, треба було встановити чергу з годинником. Представники радіо й телевізії пустили в обіг матеріял, зібраний від мене. Особливо запам'яталася зустріч з Олесем Гончарем, який запросив мене до себе на дачу на обід. Розмова була і про літературу і про тривожні небезпеки для України з боку Росії. Великий письменник переконаний, що Москва через внутрішні труднощі не спроможеться на справжню війну проти України, але погодився зо мною про небезпечні ознаки і як член Думи при Президентові, обіцяв переказати йому хід моїх думок. (Президент був тими днями в дорозі). Радісно було прийняти з рук Олеся Гончаря його останню книгу ,,Чи живемо" з дорогими для мене словами: ,,Юрієві Бойку-Блохину, чиїми працями завжди дорожитиме Україна — на знак щирої поваги — Олесь Гончар.

П.: — Чи були подаровані ще інші книги з присвятами?

В.: — Так, багато, всього тут не вмістити. Зазначу лишень 1-ий том академ. видання творів Шевченка (1990) і слова: ,,Вельмишанованому Юрію Гавриловичу Бойку-Блохину, який стояв біля початків академічного видання творів Шевченка — від нинішнього покоління шевченкознавців Інституту Літератури — з побажанням, щоб ніколи не рвалася спадкоємність традицій — Микола Плавюк." Ця присвята в'язалася з моєю доповіддю в інституті про методологічні підстави літературознавства і, зокрема шевченкознавства.

Закінчення буде.

Олекса Біланюк

Св. п. Анатоль Вовк

(У 40-ий день після його смерти)

Сорок днів тому, в містечку Едісон, Ню Джерзі, відійшов у вічність Анатоль Вовк, член-кореспондент філологічної секції НТШ, автор термінологічних словників та численних довідок про українську наукову мову. Анатоль Вовк краще як багато з нас розумів, що кожна повновартісна нація повинна дбати не лише про розквіт літературної мови, але й про розвиток технічної та наукової термінології. Це добре розуміли свідомі українці ще на початку цього сторіччя. Двадцяті роки на Україні позначилися буйним розгорненням праці Інституту Української Наукової Мови. Скоро стало незаперечним, що фонди українського назовництва з народної промисловости (столярень, тартаків, броварень, боднарень, млинів, ткалень, кузень, і т.п.) такі багатющі, що вони вповні вистачають для створення новітньої української технічної і наукової термінології, зовсім незалежної від російської, чи польської. Сталося ясним, що українці мають усі дані скорим темпом дорівняти полякам і чехам, які від самого початку технічної ери запопадливо розвивали свої питомі наукові мови.

Не диво, що Інститут Української Наукової Мови став однією з перших жертв кремлівського наступу на українізацію. Російські великодержавні шовіністи добре розуміли, що без нашої окремішньої наукової мови ми залишимося нацією другорядною. Вони, та їхні вислужники перевертні та малороси-яничари, довели до того, що навіть після п'яти років ,,гласности" і року повної незалежности в Україні все ще вже майже зовсім немає наукових журналів українською мовою і що більшість високої і технічної освіти все ще проходить мовою російською. Позбавлені почуття національної повноцінности, численні колишні під'яремні українці перестали дорожити рідною мовою і духовістю. Це доводить до розпачу свідомих громадян України, які розуміють, що без пов'язання духовости з інтелектом годі очікувати палкого завзяття, що необхідне для економічного відродження і добробуту країни. Прикладом відродження з повної руїни Німеччини і Японії говорять за себе.

Саме тому ми, українці в західньому світі, повинні з глибокою вдячністю і подивом вшановувати жертвенні зусилля тих рідкісних одиниць, які на чужині безугавно і цілеспрямовано працювали над українськими термінологічними словниками. На першому місці серед таких працівників стояв Анатоль Вовк, який вперто переборював усі труднощі у праці над своїм переломовим ,,Англо-українським словником вибраних термінів і назв", що друкувався в Ню Йорку, як додаток до журналу ,,Вісті Українських Інжнерів". Інженер Вовк присвятив цьому словникові понад 20 років невсипущої, часто недоцінюваної, праці. Те чого він доконав можна б очікувати від якогось державного інституту зі штабом платних співробітників. Важко уявити собі, що усю цю працю інж. Вовк вів безкорисно, без жодної заплати і без великої надії на признання. На жаль, лиш мала горстка людей розуміла важливість його зусиль, а ще менша жертвувала свій час, щоб Анатолеві Вовкові допомагати. Між тими, що були свідомі, як важливою є праця над українською науковою мовою були члени управи американського НТШ. Тому коли на справлений і поширений рукопис словника Анатоля Вовка почали надходити наскрізь позитивні відгуки з України, американське НТШ рішило призначити відповідні фонди на те, щоб в порозумінні з — львівським НТШ видати цей словник у Львові. Анатоль Вовк дуже радів цим рішенням і з нетерпеливістю очікував співпраці з Термінологічною Комісією львівського НТШ над остаточною редакцією свого словника. Передчасна і неочікувана смерть Анатоля Вовка не повинна затримати цієї справи, а навпаки, повинна зобов'язати Термінологічну Комісію львівського НТШ чим скоріш відредаґувати і видати словник Вовка, а американське НТШ при найближчій нагоді передати до Львова призначені на це кошти. Немає

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Федір Погребенник
Київ

,,ЗАҐА" ПРО РІД ЦЕГЕЛЬСЬКИХ

Роде прекрасний, роде нещасний! Роде величний, роде трагічний! Ведеш свій початок із сивої давнини, з Київської Руси, коли давав єси князів і володарів своїй державі і іншим народам, розкидаєш своє пагіння по всій Европі за часів Козаччини, коли після трагедії під Полтавою твої сини йдуть в далекі світи, засновуючи на чужині нові українські гнізда, роде, який приніс на вівтар вітчизни цвіт нації у період національно-визвольної боротьби за суверенну Україну, роде мучений у тюрмах і сибірських засланнях, розсіяний по усіх світах! Роде стражденний, мучений, катований, але незнищенний, живий, невмирущий! Воскресаєш, цвітом проростаєш!

Скільки тих родів українських, які не давали ворогам затерти добре ім'я нашого народу, розкидано по всенькому світу! Тут, на рідній землі, цей рід намагалися знищити ,,визволителі": чим славніший рід, тим жорстокіше його винищували! Там, за океаном, пройшовши крізь табори переселенців, український рід прищепився, пустив глибоке коріння у нову землю, широко розкинув пагіння у всі сторони світу, але зберіг почуття кровної спільноти з українським небом, під яким народився, яке постійно манило його, гріло, вже на чужині.

Нащадки славного роду Цегельських, що вийшов із Камінки Струмилової (тепер Кам'янка-Бузька) на Львівщині, Юрій Цегельський десятиріччя далеко від України, в ЗСА, збирав матеріяли про долю свого коріння на рідній землі і там, в еміґрації. Так народилася капітальна ,,Заґа роду Цегельських і розповідь про Камінку Струмилову", що побачила світ щойно у видавництві ,,Смолоскип" у ЗСА (редактор Богдан Катамай). Згадана книга-літопис роду Цегельських і Камінки Струмилової, славної своїм минулим. (Тут зокрема, народилася пам'ятка староукраїнської мови ,,Камінко-струмилівське євангеліє" з 1911 року). Книга Ю. Цегельського народилася завдяки довголітній праці автора, зусиллями видавничого родового фонду як енциклопедія широкорозгалуженої родини Цегельських, представники якої брали і беруть тепер участь у національно-визвольному і науково-культурному житті в Україні та поза її межами. Маючи спеціяльне призначення, літописна оповідь автора виходить далеко за межі родинної хроніки, охоплює багато подій громадсько-культурного характеру, вводить нас в атмосферу духовного життя кінця XIX — початку XX століть, насвітлює багато важливих явищ і постатей.

Особливо для читачів материкової України цікаві сторінки нашої історії, що пов'язані з діяльністю роду, а також з діяльністю інших діячів культури на еміґрації. Адже все, що стосувалося життя і боротьби українців за межами батьківщини, зокрема в країнах Заходу, офіційна влада намагалася затерти в пам'яті народу або подати у фальшивому світлі.

Важко у стислому огляді розкрити все багатство книжки, охопити розмаїтий її зміст, висвітлити хоча б основну ґалерею постатей. Скажу лише, що не історико-культурна енциклопедія роду на тлі суспільно-політичних подій, що оповідь про розгалужений один рід переплітається в книжці з хронікою важливіших подій на західньоукраїнських землях часів Івана Франка, з культурним життям української діяспори у повоєнний час. Зауважу, що автор книжки-монографії, наскільки я можу судити, прагне об'єктивно висвітлювати події минулого, ясно усвідомлюючи, що вони вже належать до історії, яка повинна виявлятись у справжньому світлі.

Книжка складається з окремих розділів, які маючи самостійне значення, є складовими частинами цілого, творять єдину гармонію. Підхід автора до предмету зображення можна б висловити словами: життя як діяння, як служба рідному народові, Україні. Автор оживляє діяльність свого роду з громадянських позицій, відновлюючи сторінки життя, культурної праці кожного з активних діячів родини Цегельських, використовуючи як документальні, так і меморіяльні джерела.

Насамперед перед нами постає культурна історія малого містечка на Львівщині Камінки Струмилової, — на цьому духовному тлі оживає життєписна канва багатьох членів роду Цегельських. Такі малі містечка, що розкинулися при великих містах, часто відігравали визначну ролю в культурно-духовному житті України чи даного реґіону. До таких міст належить і згадана Камінка Струмилова, на сторінках історії якої рід Цегельських записаний великими буквами. Кого б не назвати з цього роду — чи священика Михайла Цегельського чи вчительку й письменницю Олену Цегельську, чи священика, одного з засновників львівської ,,Просвіти" Лева Цегельського, чи відомого фізика, члена Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові Романа Цегельського, чи видатного політичного діяча Лонгина Цегельського, члена уряду Західньоукраїнської Народної Республіки — всі вони, і багато інших, пов'язані між собою не лише родовими кориннями, а й через Камінку Струмилову, яка була для багатьох вихідців з цієї родини духовною кузнею і національною святинею.

Рід Цегельських десятками ліній поєднаний з іншими родами; він залишив незатертий слід у різних ділянках духовного життя нашого народу. Звичайно, найпомітнішою постаттю Цегельських є Льонгин Цегельський, український громадсько-культурний і політичний діяч національно-демократичної партії, публіцист, редактор газети ,,Діло" і ,,Свобода", державний секретар внутрішніх справ ЗУНР, який, починаючи із 20-их років, відігравав значну ролю і в українському середовищі ЗСА, де перебував на еміґрації. Про діяльність Л. Цегельського в Америці сьогодні в Україні майже нічого не відомо, а тим часом він був одним з активних борців за суверенну Україну, як редактор і видавець різних газет і календарів, зокрема часопису ,,Америка" у Філядельфії, відстоював ідеї незалежности нашої Батьківщини, до кінця свого життя (помер 1950 року) стояв на сторожі прав народу! Брат Льонгина Роман був гімназійний професор, 1911 року у Чернівецькому університеті здобув ступінь доктора філософії; є автором багатьох праць з питань фізики, один з активних діячів Наукового Товариства ім. Шевченка. Рід Цегельських своєю працею педагога і культурного діяча, своїм талантом збагатила відома співачка (кольоратурне сопрано) Вероніка Цегельська, широковідома серед української громадськости Европи і Америки. Так у роді Цегельських серед духовних осіб, разом з політиками, вченими, громадськими діячами з'являються ще й музичний талант — співачка, яка своїм співом чарувала слухачів Чикаґо, Філядельфії, Ню Йорку та інших міст.

Роздумуючи над саґою роду Цегельських, над долею Камінки Струмилової, з якою він пов'язаний, доходимо до думки: не рід уславлює людину, а людина свій рід; кожна людина з якого б роду не походила, якщо вона віддає сили народові, живе його ітересами, відстоює високі ідеали свободи, докладає зусиль до розквіту матеріяльного і духовного життя — така людина заслуговує на глибоку вдячність своїх сучасників і нащадків, залишає світлий слід в історії, прославляє свій рід, збагачує людство. Як казав І. Франко, тільки праця створила світ таким, яким він є, тільки в праці і для праці варто жити!

Велика подяка належиться добродієві Юрієві Цегельському, який кропіткою, великою працею створив рецензовану монографію роду, а водночас історію духовного розвитку одного з містечок в Україні, що разом із іншими містами ділило долю і недолю нашого народу у період його національного відродження і духовного поневолення. Праця Ю. Цегельського є не тільки даниною пам'яті своєму родові, який він збагатив своєю працею як вчений ветеринарний лікар, а й даниною любови до свого народу. Книжка ,,Заґа" роду Цегельських і розповідь про Камінку Струмилову" розкриває важливі сторінки національно-визвольної і культурно-освітньої боротьби нашого народу за езалежність.

Книжка має безперечну науково-пізнавальну і духов-

(Закінчення на стор. 3)

Громада Трентону відзначила 50-ліття УПА

Заходами Спілки Української Молоді Осередку ім. полк. Євгена Коновальця в Трентоні, Н.Дж., скликано організації та установи для відзначення 50-ліття УПА. Після нарад проголосовано, щоб згідно відзначити 50-річчя УПА.

На других сходинах обрано громадський діловий комітет, який оформився в такому складі: голова Михайло Дзюбас, члени Володимир Литвин Данило Мацієканич, Йосиф Куць, Михайло А. Дзюбас. До почесного комітету увійшли священики українських церков о. Василь Макух, о. Богдан Железівський, о. Іван Фатенко, пастор Авдій Хрипчук та світські люди Андрій Турчин, Микола Кардаш, Марія Савула.

25-го жовтня у всіх українських церквах були відправлені Служби Божі, Панахиди і молитви за полеглих воїнів УПА. Під час Служби Божої та Панахид організації взяли участь зі своїми прапорами.

Молодь української православної церкви ім. св. Юрія Переможця увійшли з американським і українським національними прапорами, молодь СУМ — з сумівським і революційним прапорами та ветерани Української Дивізії.

В церкві св. Юрія Переможця Службу Божу і Панахиду відслужили о. Іван Фатенко і протидиякон Володимир Поліщук. Перед Панахидою о. Іван Фатенко виголосив коротеньку проповідь, в якій висвітлив історичну боротьбу українського народу за українську державу. Далі отець сказав, що в УПА були люди з усієї Соборної України і боролися не за одну партію, а за Українську Самостійну Соборну Державу. Він закликав вшанувати їх світлу пам'ять, молитися за їх душі, бо вони жертвували своє життя за волю України. Під час Служби Божої і Панахиди гарно співав хор під керівництвом Андрія Ситника.

О год. 3-ій по полудні в залі Української Католицької Церкви відбулася Святочна Академія. Ансамбль „Гайдамаки" відспівав американський гимн. Голова святочного комітету Михайло Дзюбас коротким словом відкрив святочну академію, привітав отців українських церков і присутних, що так численно прибули на святкування. В короткому слові закликав відзначити 50-річчя УПА, віддати честь і найвищу пошану стрільцям і командирам і всім її учасникам, що полягли в бою за волю України. Вони плекали й зберегли любов України, не шкодували й життя за для неї і навічно закарбували свої славетні імена на сторінках нової історії. Вставанням і хвилинною мовчанкою віддано шану полеглим борцям за волю України.

Після відкриття святочне слово виголосив освітній референт КУ СУМ Корнель Василик. У своїй доповіді він сказав, що після поразки визвольних змагань по Другій світовій війні на східних землях України організується СВУ І СУМ, а на західніх — УВО І ОУН, яка у Другій світовій війні 30-го червня 1941 року під проводом Степана Бендери проголосила відновлення української держави.

Німці заарештували провідника Степана Бендеру, голову державного правління Ярослава Стецька і багатьох інших членів ОУН. Але найжорстокіший терор не зневірив українських націоналістів-революціонерів і вони, названі в народі бандерівцями, розпочали боротьбу на два фронти: проти брунатних і червоних фашистів. Історія УПА та її базприкладні успіхи бойових дій, зокрема, коли порівняти незвичайну перевагу ворожих сил, це вписує золотими літерами нову сторінку в історії української нації.

Потім виступив хор української баптистської церкви Трентону під керівництвом Анатолія Волянського, пініст Марко Хрипчук, і виконали три пісні: „Почуй, Господи, молитву мою", „Ласко Господня", „Вибрав путь я християнську". Вірш „З Христом загинуть неможливо" деклямував Михайло Волянський, дует „Прости мені" виконали Яків Медяник та Анатолій Волянський.

Ансамбль „Гайдамаки" з Філядельфії під керівництвом Ігоря Кушніра та з фортепіяновим супроводом Лесі Рудий виконали „Видиш, брате мій", „Я сьогодні від вас від'їжджаю" (соліст Павло Лоза), „Гей степами", „Повставали козаченьки", „Гайдамацька пісня", „Наливайте браття".

„Бій на Лопаті" (історична поема) деклямував Михайло Дзюбас. Оля і Михайло Сташини з України при власному супроводі бандур виконали ряд упівських пісень.

Публіка гучними та тривалими оплесками нагороджувала виконавців програми.

Перед закінченням голова святочного комітету Михайло Дзюбас подякував отцям українських церков за відслуження Служби Божої, Панахид, всім виконавцям програми, що своїми мистецькими виступами звеличили святочну академію, і всім присутнім, що прийшли і вшанували 50-річчя УПА. „Ще не вмерла Україна" започаткували ансамбль „Гайдамаки" і бандуристи з України, а за ними підхопила ціла заля. Так закінчено величаву академію.

Летючки та програмки виготовив Михайло А. Дзюбас. Прибранням сцени занялися Михайло Дзюбас і Йосиф Куць.

Жіноча ланка осередку СУМ під керівництвом Анни Мацієканич приготовила прийняття для виконавців і гостей.

Михайло А. Дзюбас

ФРАНЦІЯ МАЄ намір надати допомогу на суму 4 міл. дол. палестинцям, що мешкають на окупованих Ізраїлем територіях. Про це заявив президент Франції Франсуа Міттеран під час своєї візити в Ізраїль.

Ствердження...

(Закінчення зі стор. 1)

1,731,000 дол. Порівнюючи приходи з попереднім роком, то вони збільшилися на 362,000 дол., або 18%, а коли говорити про видатки, то вони зменшилися на 138,000 дол.

Позичка Корпорації Дому від УНСоюзу на 30-го вересня виносила 6,711,000 дол., а на боргові зобов'язання від членів — 7,830,298 дол.

Головна Контрольна Комісія підтримує старання Екзекутивного Комітету, який робить всі заходи, щоби були винаймлені порожні приміщення.

У зв'язку з річницею 100-ліття щоденника „Свобода", яке припадає на 1993 рік, Головна Контрольна Комісія рекомендує Екзекутивному Комітетові поробити всі заходи, щоби цей світлий ювілей найстаршого українського щоденника у світі був відзначений із найбільшим пієтизмом.

Головна Контрольна Комісія закликає всіх членів Головного Уряду, всіх відділових урядовців — секретарів доложити всіх зусиль, щоби цьогорічна організаційна квота, яка виносить 2,000 нових членів , була виконана.

Головна Контрольна Комісія УНС

„Зага" про рід...

(Закінчення зі стор. 2)

ну цінність, народилася з великої любови до свого народу, містить великий ілюстративний матеріял, доповнена допоміжними покажчиками.

Будемо сподіватися, що та частина тиражу, на жаль, лише 300 примірників, яка призначена для поширення на Україні, зокрема у Львові, допоможе нам просвітлити замулені сторінки нашої історії, з'ясувати внесок роду Цегельських в духовний розвиток народу — як складової частини великого невмирущого українського роду!

Цю книжку в ціні 50 дол. можна замовляти, звертаючись на адресу: Mrs. Veronica Cehelska 7850 Byron Ave. Apt. No. 601, Miami Beach, Florida 33141

ПРЕЗИДЕНТ БОЛГАРІЇ Желю Желев доручив колишньому дисидентові Петрові Бояджієву зформувати новий уряд країни. Професор математики Бояджієв просидів за режиму Тодора Живкова декілька років в тюрмі, відтак 10 років жив на вигнанні у Франції. В Болгарію повернувся в 1991 році.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ПЕРЕДЧАСНОГО ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ невтомної самарянки і моєї найдорожчої СЕСТРИ

бл. п.

ЛІДИ САВОЙКИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

з Панахидами

в неділю, 20-го грудня 1992 р. о год. 9:30 ранку в Манастирі св. Йосафата в Ґлен Ков, Н. Й.,

у неділю, 20-го грудня 1992 р. о год. 9-ій ранку в УКЦеркві св. Івана Хрестителя у Виппані, Н.Дж. та

в понеділок, 28-го грудня 1992 р. в Манастирі „Студійок", Рим, Італія.

в понеділок, 28-го грудня 1992 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку о год. 9-ій ранку.

Про молитви за душу вічної серед нас Ліди просять сестра Віра та родина в Америці, Україні та інших країнах.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що дня 11-го грудня 1992 р. по довгій недузі відійшов у вічність на 83-му році життя, наш найдорожчий МУЖ, ВУЙКО І ШВАҐЕР

бл. п.

ІВАН ЛОДИНСЬКИЙ

Залишив у смутку:
дружину — ПАВЛИНУ
сестрінки — ІВАННУ з чоловіком ТАРАСОМ — ГАНУШЕВСЬКИМ, дітьми і внуками,
— ОЛЕКСАНДРУ з чоловіком ІВАНОМ КИЗИКОМ, дітьми і внуками
— ОЛЮ з чоловіком ІГОРЕМ ЛЕВИЦЬКИМ і доньками ХРИСТИНОЮ І АРЕТОЮ,
— РОМУ ПАВЛІК в Польщі,
сестрінка — ВІТОЛЬДА ПАВЛІКА з дружиною МАРІЄЮ,
шваґрові — ІВАНКУ ЛОДИНСЬКУ з дітьми і внуками,
— НАДЮ ЛОДИНСЬКУ з дітьми і внучкою,
кузинку — МАРІЮ ХРОМОВСЬКУ
кузина — СЛАВКА ЛІЩИНСЬКОГО з дітьми і внуками,
шваґрову — ЕВГЕНІЮ з чоловіком БОГДАНОМ ДУСАНІВСЬКИМ, дочкою і внуками,
шваґра — ІВАНА ЦАПА з дружиною ТОНЕЮ і сином,
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — відбулися 14-го грудня в українській католицькій церкві св. Михаїла в Ню Гейвені, а відтак на цвинтар св. Лаврентія.

В пам'ять покійного родина просить складати пожертви на церкву св. Михаїла або на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у вічність 27-го липня 1992 року наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл.п.

ЯРОСЛАВ ІВАСЕЧКО

Ми невимовно вдячні всім, які висловили нам співчуття особисто, листовно, телефонічно, за участь у похоронних відправах, за квіти та пожертви.

Наша щира подяка і вдячність усім, які віддали останні прислуги покійному.

Особливо дякуємо о. М. Вівчареві, Ч.Г.І. за похоронні відправи, за слова прощання і слова розради.

Дуже вдячні д-рові М. Олесницькому за лікарську опіку.

Рівнож щиро дякуємо Є. Змиєві і Л. Калиничеві за прощальні слова.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили: Басняк І. і Н., Бурак А. і Л., Бурак М. і З. Бойко Р., Бренич Є. і С., Закорчений В., Змий Н. і Є., Кігічак І., Кігічак д-р Ю. і Н., Кравчук Б. і А., о. Б. Лукій, Ч.Г.І., Малаховські Ю. і З., Олесницька С., Олійник М., Павлишин Р. і М., Таланчук В. і Т., Турянські В. і М., Ціх Т., Bass B and J., Brennan J., Koenig Levellyn and Carole.

НА ФОНД ДОПОМОГИ РОДИНАМ З УКРАЇНИ зложили: Панько А. і М. — $25.00.

НА ФОНД ДОПОМОГИ ШКОЛАМ В УКРАЇНІ зложили: Бурак Б. — $20.00, Булчацькі С. і О. — $50.00, Данилюк В. — $25.00, Добровольський Я. — $100.00, Заблоцька Ю. — $20.00 Змий Н. і Є. — $100.00, Іванчук К. — $10.00, Івасечко О. — $100.00, Івасечко Ю. і Є. — $10.00, Івасечко Ю. і Т. — $50.00, Калинич Л. — $20.00, Кігічак І. і М. — $50.00, Кравчук Б. і А. — $50.00, Лисинецькі О. і І. — $25.00, Малаховські З. і Ю. — $25.00, Оленяк М. і Л. — $25.00, Питван О. — $20.00, Ратич Д. і Є. — $20.00, Ратич Д. і Ю. — $20.00, Ратич І. — $20.00, Ребенські Х. і С. — $20.00, д-р Стефанівські Ю. і Л. — $30.00, Тарасюк М. і Ю. — $25.00, Тершаковець д-р О. і В. — $50.00, Турянські М. і В. — $50.00, Хома І. і Н. — $30.00, Хома М. — $15.00, Цяпка М. — $10.00, Цяпка О. — $25.00, Яблонські П. і І. — $25.00, Ягусь Ю. і О. — $25.00, Madigan B — $50.00, Osif P. — $10.00, Walker L. J. — $100.00, Wojtas M. — $10.00, Schering Plough — $66.00, Veterans Hospital — $57.00

Ще раз усім вам щира подяка
Нехай вас усіх Бог благословить

дружина— ОЛЬГА
дочки — ТАТІЯНА, ТАМАРА і МАРТА
сестра — АНАСТАЗІЯ
брати — ЗАХАР, ІВАН, ЮСТИН з родиною,
— ВАСИЛЬ, СТЕФАН з родиною.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 5-го грудня 1992 року, у Вінніпезі упокоївся у Бозі наш найдорожчий ТАТО, ДІД І КООПЕРАТИВНИЙ ДІЯЧ

св. п.

інж. АНДРІЙ КАЧОР

ПОХОРОННІ відправи відбулися в п'ятницю, 11-го грудня 1992 року, в катедрі свв. Володимира й Ольги.

Вічна йому пам'ять!

Залишив у глибокому смутку:
дочок — ЛЕСЮ ГАВРИЛЮК з чоловіком ЗЕНОНОМ і дітьми РОМАНОМ і НІНОЮ
— СОФІЮ КАЧОР
— МАРТУ ГРИНЮК з чоловіком ТАРАСОМ і дітьми АНДРІЄМ, СТЕФАНОМ і ХРИСТИНОЮ
і рідню в Україні.

Ділимося в глибокому смутку з родиною і приятелями, що наш дорогий БАТЬКО упокоївся в Бозі в середу, 9-го грудня 1992 року

бл. п.

МИХАЙЛО ПИВОВАРІВ

проживши 70 років

Залишив в смутку:
дружину — СОНЮ
дочку — ЛЮБУ
сина — ЮРИКА із дружиною МАРТОЮ
ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

СВЯТА ЛІТУРГІЯ відправилася в українській православній церкві св. Тройці на Брум Стріт в Ню Йорку.

ПОХОРОН — відбувся на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Родина складає найщирішу подяку о. Калиновському за гарну відправу. Дякуємо всім, що брали участь в похоронних відправах, за співчуття, квіти та пожертви на Служби Божі.

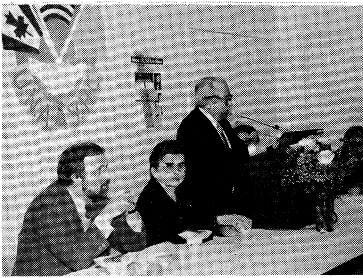
Горем прибита родина
Вічна йому пам'ять!

ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНИ ЗАКРІПЛЮЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ЧЛЕНИ ХОРУ „ДУМКА" БУЛИ НА ВІДВІДИНАХ В УНС

Гостиною в УНС провадив головний секретар В. Сохан. (світлив Я. Кулинич)

Перед будинком УНС стоять (зліва): В. Сохан, У. Дячук, Є. Савчук, Галина Савчук і Олександер Благітка.

Привітальне слово виголосила головний предсідник УНС У. Дячук.

Є. Савчук, дириґент хору „Думка", дякує УНС за поміч у приїзді на перші ґастролі в ЗСА.

Члени капелі і господарі гостини перед будинком УНС.

Як ми вже широко повідомляли у „Свободі" з дня 10-го грудня, до Українського Народного Союзу приїхали на відвідини хористи із державної української капелі „Думка" в Києві із своїм дириґентом Євгеном Савчуком.

Їхні відвідини були першими після прилету до ЗСА і започаткували двотижневу туру по усіх більших скупченнях української громади, яку спонзорує УНС, а організацією займається Марійка Гельбіґ, президент подорожного бюра „Скоп".

Як тривка пам'ятка із відвідин в УНС і теплого привітання хористів членами Головного Уряду залишилися світлини, роботи відомого нашого світливця Ярослава Кулинича.

Українська Державна Капеля „Думка" прекрасним виконанням рідної пісні змусила тремтіти від радости кожне українське серце на чужині. І хоч протягом довгих літ еміграція творила дуже добрі хорові одиниці, зустрітися „віч на віч" з академічною Капелею під проводом маєстра Євгена Савчука, створеною ще в 1919 року Нестором Городовенком, її першим художнім керівником, — здавалося недосяжною мрією.

Український хор „Думка" в Ню Йорку на більш ніж 20 років молодший від своєї славної „посестри", київської „Думки". На далекій чужині він зумів не лиш зберегти ідентичність української пісні в хоровім мистецтві, але виконував роками твори заборонених в Україні композиторів до слів замучених большевиками поетів. „Недостріляна" пісня збереглася, демонстрована гордо перед своєю і чужою громадою в діяспорі. Завдяки свідомій, самовідданій праці хористів, моральній і матеріяльній підтримці жертвенних громадян-приятелів, а останніми роками — „стейтовій" допомозі, хор безперервно існував і втримався до сьогодні.

Українська Державна Капеля „Думка" і „Думка" з Ню Йорку

...„Лети, лети ти, наша
пісне у рідний край лети,
Де України небо синє,
де України береги..."

співала „Думка" на чужині, але прийшов пам'ятний 1990 рік, коли по розвалі кривавої імперії покотилася хвиля відродження рідною землею і відкрилася можливість поїздки в Україну. Цим разом Нюйорська „Думка" під дириґуванням С. Комірного вже не посилала крилатої пісні „через море", але доклала всіх зусиль, щоб повезти її особисто і співом поклонитися нашій воскресаючій Батьківщині.

Після дуже успішних концертів у Львові, зворушливих зустрічей з хорами „Гомін" і „Трембіта" та чарівним хором „Калина" в Полтаві, урочистого відспівання „Заповіту" на могилі Кобзаря в Каневі — Нюйорська „Думка" приїхала до Києва. Серед пожовклого листя густих дерев сяяли золотисті бані св. Софії, Лаври й інших церков, що ще збереглися у нашій прекрасній столиці.

Автобус зупинився на площі Незалежности і за хвилину нюйоркські „думкарі" на чолі з високим, струнким Михасем, що гордо підніс синьо-жовтий прапор, пробивалася крізь натовп і поміж намети голодуючих студентів з білими стрічками на головах, до трибуни. Загриміло могутнє „Ще не вмерла..." з грудей зворушиних хористів і грімке „Слава" — з моря людей і прапорів на площі.

Успішні концерти в Києві, повна квітів сцена і, на кінець, довгими рядами зі залі почали виходити на сцену під проводом свого повного ентузіязму дириґента члени київської Капелі „Думка", щоб привітати свою молодшу „посестру" і з'єднатися з нею у відспіванні національного славня.

З черги „Думка" з Ню Йорку взяла участь у величавім концерті духовної музики в Києві, як один із 26-ти хорів в Опернім Театрі ім. Т. Шевченка (про цей концерт авторка цих рядків писала окрему статтю.). Фінал концерту зворушив до сліз виконавців і киян, що теплими оплесками вітали обі „Думки", які під проводом маєстра Євгена Савчука з'єдналися у молитовному натхненні, співаючи „Боже великий єдиний, нам Україну храни..." Співали два хори: один, що працює в еміграційних умовах українського „давнтавну" а другий — професійна Капеля, що наче корабель перепливає „крізь бурі і негоди" зі своїм капітаном Є. Савчуком.

По концерті при заставлених столах київська „Думка" щиро вітала своїх земляків з Америки, оба дириґенти, Семен Комірний і Євген Савчук, раділи зустріччі, а пісня лунала до ранку. Тоді вже зродилися перші пляни приїзду київської „Думки" до Америки, які тепер дуже успішно здійснює при допомозі Українського Народного Союзу і „Думки" Н.Й. бюро „Сковп" Марійки Гельбіґ. Тим разом зустрічі теж незвичайні. Українська громада діяспори вітає нашу Державну Капелю та всіх солістів в першу річницю Незалежности України, як теж збірний хор — обидві „Думки" під проводом Є. Савчука та талановитого дириґента Нюйоркської „Думки" Василя Гречинського, який минулого року приїхав з України для праці з хором.

О. Гасцька

Св. п. Анатоль ...

(Закінчення зі стор. 2)

сумніву, що завершення праці над „Англо-українським словником вибраних термінів і назв" впише ім'я Анатоля Вовка поряд з іменами таких країнських термінологів, як Федір Калинович, Олена Курило, чи Іван Шелудько, і стане однією з кращих ґірлянд у китиці досягнень діяспори у ділянці української наукової мови.

Поруч із „Словником вибраних термінів і назв", А. Вовк виготовив „Англо-український словник назв кольорознавства". Науковому Товариству Шевченка належить глибоке признання за зразкове видання цього словника в Ню Йорку 1986 року. Цей словник, оснований на новій міжнародній системі „Universal Color Language", становить собою піонерський вклад не лиш в українське кольорознавство, але може служити як зразок для подібних словників, виданих іншими слов'янськими мовами. Детальна рецензія на цей кольорознавчий словник появилася у журналі „Nationalities Papers". У Харківському університеті розгляд цього словника недавно став темою однієї канадської дисертації.

Від 1988 року, невтомний А. Вовк рівночасно публікував серійно в журналі „Рідна Школа" свій „Словник для відросійщення і збагачення української мови". Більшість матеріялів з цього словничка, враз з деякими його довідками, що друкувались у „Свободі" на сторінках „Мова про мову", опублікувало 1991 року в Ню Йорку Видавництво Шкільної Ради під заголовком „Словничок-порадник з культури української мови".

Анатоль Вовк був свідомий того, що деякі терміни і новотвори можуть бути дискусійними і тому він безперебійно закликав мовознавців і любителів мови конструктивної критики і до співпраці.

У міру того, як словники та статті Анатоля Вовка ставали відомі в Україні, до нього почали надходити вислови признання та запрошення до співпраці. Так ще в листопаді 1991 року голова новоствореної Термінологічної Комісії Академії Наук України, Дмитро Гродзінський, написав А. Вовкові: „У мене є перший том Вашого Вибіркового англійсько-українського словника з природознавства, техніки і сучасного побуту. Ви провели дуже велику шляхетну роботу. Чи видруковано вже другий том?... Я переконаний в тому, що нам варто було б з'єднати свої зусилля в опрацюванні термінологічного словника..." На Міжнародну наукову конференцію „Проблеми української науково-технічної термінології", що з великим успіхом відбулася 22-го—22-го вересня 1992 року у Львові під егідою Міністерства освіти України, Академії Наук України, Львівської політехніки, Львівського університету та Українського термінологічного центру у (ЗША). Анатоль Вовк був запрошений виголосити одну з програмних доповідей. Поп ри ці всі та ще інші почесті, мабуть найбільше врадували А. Вовка переказані йому слова Лідії Деркач, доцента Катедри англійської філології Дніпропетровського університету, мовляв вона „просто закохана в усе, що там в Америці робить Анатолій Вовк".

Найкращою китицею квітів на свіжу ще могилу Анатоля Вовка буде наша рішуча постанова продовжувати працю очолюваного ним Українського Термінологічного Центру. З цією метою, двох членів управи цього Центру, Святослав Трофименко і Олекса Біланюк, до вибору нової управи взяли на себе обов'язок координувати працю Центру — в першу чергу старатися, щоб вийшли друком усі праці Анатоля Вовка.

Оцим шляхом закликаємо всіх членів Центру потвердити нам листовно на вказану подану адресу, що вони охочі з нами співпрацювати. Рівночасно запрошуємо стати членами Центру усіх, що слідкують за питаннями українського наукового і технічного назовництва, українсько-латинської транслітерації, та передачі латинкою українських слів, імен та назв. Усіх зацікавлених просимо писати на адресу: Dr. S. Trofimenko, 515 Brentwood Drive, Wilmington, DE 19803.

ПРЕДСТАВНИК КОМІСІЇ ООН у справах втікачів Сільвана Фое повідомила, що в останні дні сербські бойовики в Боснії ведуть прицільний вогонь по автах ООН і благодійницьких організацій, котрі пробують доставити в оточене сербами Сараєво харчі і медикаменти.